

ČESKOSLOVENŠTINA KDYSI EXISTOVALA. ČTVRT STOLETÍ BYLA OFICIÁLNÍM JAZYKEM

- CZ24 News | 3. února 2021

ČESKO/SLOVENSKO: Národní shromáždění přijalo v únoru 1920 takzvaný jazykový zákon, který označil „jazyk československý“ za oficiální jazyk. Vydáním jazykového nařízení k tomuto zákonu pak byl 3. února 1926 prohlášen československý jazyk za jazyk státní. Ve skutečnosti však šlo stále o dva rozdílné jazyky, úředně se lingvistická realita pokrivovala poukazováním na „dvě formy téhož jazyka“.

Ideologie československého jazyka vycházela z koncepce čechoslovakismu. Ta vznikla v 19. století a byla jedním ze základů snah o národní osvobození Čechů a Slováků. Stavěla na představě o existenci československého národa a československého jazyka. Důvodem jejího vzniku byla především obrana před nacionálními sjednocovacími snahami v Německu a Itálii i maďarským nacionalismem.

Jazykový zákon mimo jiné nařizoval, že „samosprávné úřady, zastupitelské sbory a veškeré veřejné korporace ve státě jsou povinny přijímati ústní i písemná podání učiněná v jazyku československém a je vyřizovati“.

„Užívající jazyka státního, oficiálního, úřady v onom území republiky, jež před 28. říjnem 1918 náleželo ku královstvím a zemím na říšské radě zastoupeným, nebo ku království Pruskému, úřadují zpravidla po česku, na Slovensku zpravidla po slovensku“, stálo také v zákoně.

Jak to bylo s menšinami

Jazykový zákon myslel i na menšiny. Příslušníci národnostní menšiny v oblastech, ve kterých tvořili

podle posledního sčítání lidu více než 20 procent obyvatel, mohli používat ve styku s úřady jazyka své menšiny a úřady byly povinny jim vyhovět a záležitost vyřídit v témže jazyce. Pro Podkarpatskou Rus platilo ustanovení jazykového nařízení, pokud neupraví jazykovou otázku vlastní sněm pro Podkarpatskou Rus.

Jazykové nařízení podrobněji upravovalo používání státního oficiálního jazyka. Stanovilo například přesná pravidla styku a jednání veřejnosti se soudy, úřady, ústavy, podniky a orgány republiky z hlediska jazykové stránky. Jeden z dílů nařízení upravoval také dohled nad dodržováním jazykových předpisů a pravidel a upravoval také způsob, jakým mohla být znalost státního jazyka prokázána.

Úvodní obrázek: Původní československá Ústava s podepsaným slibem prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka na výstavě Doteky státnosti v Jízdárně Pražského hradu.

Zdroj: <https://www.idnes.cz/>